

Schrijver op bezoek
Annemarie Bon
Lesbrief

Doel

Een schrijversbezoek stimuleert het lezen enorm. Na een schrijversbezoek krijgt het lezen van de boeken van die schrijver een extra dimensie. De schrijver gaat met de klas in op het schrijven van een boek of verhaal. Drijfveren en dilemma's komen aan de orde. Leerlingen maken kennis met degene achter het boek dat ze gelezen hebben en krijgen een kijkje in de schrijverskeuken.

Kortom:

- o De leerlingen kunnen gesprekken voeren over thema's uit de boeken zoals de Tachtigjarige Oorlog, Jeroen Bosch, tienerzwangerschap, staatloosheid, vals beschuldigd worden etc.
- o De leerlingen kunnen creatieve opdrachten uitvoeren.
- o De leerlingen maken kennis met de schrijver van een boek en zijn/haar inspiratiebronnen.
- o De leerlingen worden gestimuleerd om een mening te vormen over een boek.
- o De leerlingen krijgen inzicht in het schrijfproces.
- o De leerlingen worden verleid om meer boeken (van deze schrijver) te gaan lezen.

Sluit aan bij de volgende Kerndoelen onderbouw vo:

- o De leerling leert strategieën gebruiken bij het verwerven van informatie uit gesproken en geschreven teksten. (Kerndoel 4, Nederlands).
- o De leerling leert in schriftelijke en digitale bronnen informatie te zoeken, te ordenen en te beoordelen op waarde voor hemzelf en anderen. (Kerndoel 5, Nederlands).
- o De leerling leert verhalen, gedichten en informatieve teksten te lezen die aan zijn belangstelling tegemoet komen en zijn belevingswereld uitbreiden. (Kerndoel 8, Nederlands).
- o De leerling leert taalactiviteiten (spreken, luisteren, schrijven en lezen) planmatig voor te bereiden en uit te voeren. (Kerndoel 9, Nederlands).
- o De leerling leert door het gebruik van elementaire vaardigheden de zeggingskracht van verschillende kunstzinnige disciplines te onderzoeken en toe te passen om eigen gevoelens uit te drukken, ervaringen vast te leggen, verbeelding vorm te geven en communicatie te bewerkstelligen. (Kerndoel 48, Kunst en cultuur)

Sluit aan bij de volgende Eindtermen examen programma vmbo:

NE/K/8: De kandidaat kan:

- o verschillende soorten fictiewerken herkennen
- o de situatie en het denken en handelen van de personages in het fictiewerk beschrijven
- o de relatie tussen het fictiewerk en de werkelijkheid toelichten
- o kenmerken van fictie in het fictiewerk aanwijzen
- o relevante achtergrondinformatie verzamelen en selecteren
- o een persoonlijke reactie geven op een fictiewerk en deze toelichten met voorbeelden uit het werk

NE/V/1: De kandidaat kan:

- o zelfstandig informatie verwerven, verwerken en verstekken in het kader van het sectorwerkstuk

Annemarie Bon

Informatie over Annemarie Bon is te vinden op haar [website](#), op haar [Facebookpagina](#), op [Twitter](#) en [Instagram](#).

Biografie Annemarie Bon

Annemarie Bon is geboren in Den Bosch op 11 februari 1954. Ze komt uit een gezin van vier kinderen waarvan zij de oudste is. Annemarie woont nog steeds in Den Bosch en veel van haar boeken spelen zich ook af in deze stad.

Op de middelbare school vond ze te veel dingen leuk: Nederlands, tekenen, biologie en wiskunde. Ze wist daardoor niet welk beroep ze moest kiezen. Vrij willekeurig is ze naar de hogere laboratoriumschool gegaan en ing. in de biochemie geworden.

Het werk in een laboratorium vond ze uiteindelijk nogal saai. Daarom maakte ze de overstap naar de journalistiek. Bij Het Brabants Dagblad werkte ze aanvankelijk voor diverse edities, maar schreef na verloop van tijd voornamelijk voor de kinderpagina's. In 1991 werd ze hoofdredacteur van het jeugdtijdschrift Taptoe. Daarnaast begon ze verhaaltjes voor jonge kinderen en informatieve boekjes te schrijven. Van het een kwam het ander. Sinds 2002 is ze full time schrijfster. Ze schrijft zowel informatieve boeken, als fictie, voor alle leeftijden.

Het werk van Annemarie Bon is veelzijdig. Haar stijl is vlot en eigentijds. Ze schrijft voor jonge kinderen humoristisch, maar weet met haar boeken vaak ook een gevoelige snaar te raken. Haar boeken voor pubers zijn realistisch en behandelen sociaal-emotionele en spannende thema's.

De boeken

De boeken van Annemarie Bon staan op de meeste boekenlijsten voor de onderbouw van het voortgezet onderwijs. Zelf lezen en voorlezen van deze boeken zijn de beste voorbereiding op een schrijversbezoek. Op www.annemariebon.nl vindt u bij elk boek een korte beschrijving, tal van recensies en filmpjes waarin de schrijfster zelf het betreffende boek introduceert.

Oppassen was haar eerste 12+-boek. Het is in Duitsland verschenen onder de titel *Mette unter Verdacht*. Voor deze leeftijdsgroep heeft ze daarna ook nog *Weblog van een bruggertje*, *Love U 2 much*, *Een nieuw leven*, *Niets meer te verliezen*, *Schetsboek van Jeroen Bosch*, *Free Run* en *Challenge* geschreven. *Een nieuw leven* was een van de Kerntitels van Jonge Jury 2010. *Free Run* was Leestip bij de Jonge Jury in 2017.

Tip:

Zorg dat er zeker een maand van tevoren al een flink gevulde boekenkist in de klas is met boeken van Annemarie Bon. De bibliotheek of uw mediathecaris kan u hierbij helpen.

Film 'Zo maak je een boek'

Als introductie op het bezoek is voor de brugklas de film 'Zo maak je een boek' heel geschikt. U vindt de [film](#) op Youtube. Te zien is het gehele proces van hoe de boeken van Annemarie Bon tot stand komen, van ideeën opdoen, werken achter de computer, research doen tot bezoeken aan uitgeverij Unieboek in Houten, illustratrice Gertie Jaquet in Amsterdam, drukkerij Wilco in Amersfoort, CB, de kinderboekwinkel in Maastricht en de bibliotheek in Den Bosch.

Jeroen Bosch

Wilt u extra aandacht besteden aan Jeroen Bosch, dan kan het schrijversbezoek geheel in dit teken staan.

Tip:

Download [de lesbrief](#) die bij *Schetsboek van Jeroen Bosch* hoort. Daarin staan veel lessuggesties: Ten slotte vindt u op de site van Annemarie Bon veel links naar [animatiefilmpjes](#):

Het beleg van 's-Hertogenbosch

Ook de Tachtigjarige Oorlog en met name het boek *Niets meer te verliezen* kan onderwerp van een schrijversbezoek zijn.

Ter voorbereiding kunt u een of meerdere lessen besteden aan de [Beeldenstorm](#). Of over [de strijd tussen Willem van Oranje en Filips II en het ontstaan van de Republiek der Nederlanden](#).

Een uitgebreide boekbespreking van *Niets meer te verliezen* is via post@annemariebon.nl op te vragen. Bekijk zeker ook de [introductiefilm](#).

Vragen aan de schrijver voorbereiden

Leerlingen kunnen veel vragen hebben aan een schrijver over hun boeken. Maar niet alle vragen hoeven gesteld te worden. Sommige antwoorden zijn vrij eenvoudig te vinden op de site van de schrijver. Andere vragen zijn niet relevant, zoals vragen naar lievelingsdingen. Voorkom ook dat leerlingen vragen stellen die slechts met ja of nee beantwoord kunnen worden.

Ter voorbereiding kunnen de leerlingen eerst vragen bedenken en vervolgens proberen de antwoorden op die vragen op te zoeken op internet en in de mediatheek.

Bespreek de antwoorden.

De vragen die nog niet zijn beantwoord, kunnen tijdens het bezoek worden gesteld.

Een paar voorbeelden van vragen:

- o Waarom heeft u voor dit bepaald onderwerp gekozen?
- o Hebt u het verhaal van de boeken zelf meegemaakt?
- o Hebt u zelf kinderen en vinden die het leuk dat u boeken schrijft?
- o Hebt u naast het schrijven nog een andere baan?
- o Wordt u rijk van schrijven?
- o Wat ligt er op uw nachtkastje?
- o Wat zijn uw hobby's?
- o Moet je heel erg goed zijn in Nederlands als je een boek wilt schrijven?

Praten over boeken

Vraag de leerlingen:

- o Wat vond je leuk, mooi of goed aan dit boek? Vertel eens...
- o Wat vond je niet leuk, mooi of goed?
- o Wat vond je moeilijk of onduidelijk?

Door te praten over verhalen wordt de leerling zich bewust van wat hij gelezen heeft en hoe hij het heeft beleefd. De leerlingen leren hun gedachten onder woorden te brengen en te luisteren naar andere leerlingen. Maak van praten over boeken geen overhoring.

Verhaal verzinnen

Twee suggesties om leerlingen zelf een verhaal te laten verzinnen.

- o Lees de eerste hoofdstukken van een boek voor. Laat de leerlingen het vervolg op het verhaal verzinnen en een hoofdstuk schrijven. De leerlingen bedenken ook een nieuwe titel bij hun boek.
- o Laat de leerlingen 'wat als'-vragen bedenken bij de boeken en die scenario's verder uitwerken.
 - Wat als Anna niet bekend had tijdens de rechtszaak in *Oppassen*?
 - Wat als Ward zijn biologische vader niet gevonden had in *Free Run*?

- Wat als Nienkes vriendje reageert op het laatste mailtje in *Een nieuw leven*?
- Wat als Hella Freek niet had ontmoet in *Niets meer te verliezen*?

Nog meer suggesties

- o Introduceer de boeken door ze stuk voor stuk toe te lichten, er een stukje uit voor te lezen en te vertellen waarom u er zelf van heeft genoten.
- o Een opdracht voor tweetallen. De een is 'journalist', de ander de hoofdpersoon uit een bepaald boek. De journalist interviewt de hoofdpersoon en schrijft dat interview voor een jongerentijdschrift.
- o Over wie zou de schrijver een volgend verhaal moeten schrijven? Waarom juist over die persoon? Deze activiteit kan in kleine groepjes worden uitgewerkt of met de gehele klas.
- o Laat de leerlingen een paspoort over een hoofdpersoon uit een boek maken en daarin de belangrijkste eigenschappen vermelden, maar natuurlijk ook persoonlijke kenmerken én een pasfoto.
- o De leerlingen zoeken een gedicht of songtekst die bij het boek past. Laat ze hun keuze toelichten.
- o Een opdracht voor tweetallen. Laat de hoofdpersonen uit jullie boek met elkaar mailen. Dus bijvoorbeeld Nienke uit *Een nieuw leven* met Mette uit *Oppassen*.
- o Laat de leerlingen een videofragment maken van een scène uit het boek.
- o Uitwisseling over de vraag: aan wie zou je het boek dat je net hebt gelezen graag willen doorgeven om het ook te lezen? Of: ken jij mensen die dit boek ook heel mooi zouden vinden?
- o De leerlingen maken een voorpagina van een krant die geheel in het teken van het boek staat, dus met nieuwsbericht, weerbericht, een column etc.
- o De leerlingen maken een plattegrond of landkaart met legenda van scènes of een reis uit het boek.
- o De leerlingen maken een minitentoonstelling op een openbare plek in de school met voorwerpen die in het boek een rol spelen.
- o Elevator pitch: de leerlingen promoten hun boek om de beurt in 1 minuut. Leuk ook om te filmen en op de schoolwebsite te plaatsen.
- o De leerling schrijft een blog vanuit het perspectief van de hoofdpersoon over enkele hoofdstukken of een bepaald aantal pagina's van het boek, eventueel toebedeeld door de docent.
- o De leerlingen ontwerpen een nieuw omslag bij een boek.
- o De boekendoos als originele presentatievorm: de leerlingen verzamelen in een doos voorwerpen die relevant zijn voor het verhaal en maken daar kaartjes aan vast als houvast. Aan de binnenkant van de deksel plakt de leerling een samenvatting van het boek. Tijdens de presentatie bieden de synopsissen en de voorwerpen houvast.
- o De leerlingen maken een toneel- of filmscript of een hoorspel van een boek of hoofdstuk daarvan.
- o De leerlingen maken een strip (online) van een boek of hoofdstuk daarvan.
- o De leerlingen maken een fotocollage bij boek of hoofdstuk daarvan.
- o De leerlingen zoeken recensies en bepalen met welke ze het wel of niet eens zijn.
- o Laat de leerlingen minstens tien vragen bedenken die ze aan de hoofdpersoon zouden willen stellen.
- o De leerlingen schrijven een pagina uit het dagboek van een van de belangrijkste personages. Die tekst gaat in op een van de scènes uit het verhaal.

Een boekverslag

Wilt u de leerlingen een traditioneel boekverslag laten maken, dan kunnen de volgende vragen daarin beantwoord worden. Desgewenst kunt u voor eigen gebruik kant-en-klare boekverslagen bij Annemarie Bon opvragen.

1.

Noteer de titel, schrijver (auteur), uitgever en jaar van uitgave.

2.

Tot welk genre hoort het boek? Een boek kan soms onder verschillende genres vallen. Leg uit waarom je dit genre kiest.

3.

In welke tijd speelt het verhaal zich af? Hoe kun je dat weten?

4.

Beschrijf kort het belangrijkste dilemma/probleem van de hoofdpersoon en hoe dit probleem wordt aangepakt.

5.

Heeft het boek een open einde of een gesloten einde? Hoe zou het verhaal verder gaan?

6.

Wat vind je van de titel van het boek?

7.

Wie is de hoofdpersoon? Vertel iets over het uiterlijk en het karakter? Dezelfde vraag geldt voor de belangrijkste bijpersonages.

8.

Maken één of meer hoofdpersonen een psychologische ontwikkeling door of leert niemand iets? Vertel wat ze leren en hoe ze dat leren.

9.

Welke rol speelt de omgeving? Is die omgeving (ruimte) realistisch beschreven of gaat het vooral om de sfeer? Hoort de beschreven omgeving bij het verhaal of had de omgeving net zo goed een heel andere kunnen zijn?

10.

Vertel iets over hoe de auteur in het verhaal met de tijd speelt. Gebruik in je antwoord de termen: flashback, tijdversnelling, tijdvertraging en tijdsprong. Leg uit waarom de auteur hier gebruik van heeft gemaakt.

11.

Vanuit welk perspectief is het verhaal geschreven? Is er sprake van een wisselend perspectief? Zo ja, waarom zou de auteur dat doen?

12.

Beschrijf in ongeveer honderd woorden de belangrijkste gebeurtenissen uit het boek.

13.

Wat vond je van het verhaal? Leg uit met argumenten.

Het programma van Annemarie Bon

De schrijfster vertelt de leerlingen aan de hand van een powerpointpresentatie iets over haar boeken en schrijven. Of zo u wilt, specifiek over een van haar boeken. Er kan bijvoorbeeld een speciale presentatie worden gegeven over Jeroen Bosch, *Niets meer te verliezen* of het nieuwste boek *Free Run*. Ook kan Annemarie Bon workshops creatief schrijven geven.

Aan het eind houdt Annemarie Bon een quiz. Een van de leerlingen kan dan een boek van haar naar keuze winnen.

Tijdens het bezoek

Lokaal of bibliotheek graag zó inrichten dat er loopruimte voor de groep is. Liever geen kring, maar een theateropstelling op rijen of gewoon aan de tafels.

Ook het verzoek of de leerkracht betrokken blijft en geen schoolwerk gaat zitten nakijken, ook als het niet de vakdocent is. Dat is belangrijk vanwege het goede voorbeeld naar de leerlingen en omdat er soms onderwerpen aan de orde kunnen komen die nabespreking door de leerkracht vereisen. Ook is het prettig voor de auteur voor de klas.

Handtekeningen

Natuurlijk kunnen de leerlingen meegebrachte boeken laten signeren.

Mail of bel gerust naar Annemarie Bon, als er vragen zijn of wanneer u iets wilt overleggen:

Annemarie Bon

T 073 6144477

E post@annemariebon.nl

Na het schrijversbezoek

Ook een nabespreking werkt leesbevorderend.

- o Praat met de leerlingen over het bezoek. Wat vonden ze ervan?
- o Vaak zullen leerlingen pas na het bezoek echt geïnteresseerd raken in de boeken. Kom er na een of twee weken nog eens op terug.
- o Stuur een mailtje naar de schrijver via haar website met reacties van de leerlingen.